

Lissnuitkever

Lissnuitkever (Foto: Jeanne Kuijper)

Tal van insecten hebben een speciale band met één plant, zoals de lissnuitkever.

Tekst: Jan Jaap Boehlé

Wanneer de gele lis bloeit kun je met grote zekerheid allemaal kleine zwarte, bewegende balletjes aantreffen. Het zijn snuitkevertjes van zo'n halve centimeter groot, de lissnuitkever of lissenboorder. Ze hebben een zeer gedrongen, vrijwel rond lichaam, met een omlaag gebogen kop. De snuit is in verhouding erg lang, vandaar de naam snuitkever. Halverwege de snuit zitten de geknikte voelsprietten en aan het eind bijtende monddelen. Ze zijn donkerbruin tot zwart gekleurd. Op de plek waar de dekschilden het borststuk raken zit een lichte tot witte vlek, kenmerkend voor de soort. Je vindt het ook terug in de wetenschappelijke naam, *Mononychus punctumalbum*. *Punctumalbum* betekent 'met witte punt'. Je vindt ze vooral op de inheemse gele lis, hoewel ze ook uitheemse lissoorten bezoeken. Het kevertje leeft van de sappen die ze met haar lange snuit aan de bloemen en bladeren onttrekt. Het schijnt dat ze zo massaal

op een plant kunnen voorkomen dat deze hierdoor ten gronde gericht wordt, maar zelf heb ik dat nooit gezien. Je komt ze vaak parend tegen, want uiteindelijk draait het om het nageslacht. Je ziet dan goed dat het vrouwtje groter is dan het mannetje. De larve leeft van de zaden in de doosvrucht. Die geeft daarbij stoffen af aan de doosvrucht die daardoor opzwelt, kromt en zo een gal vormt. De lissnuitkever zou het meest voorkomen in de zuidoostelijke helft van ons land. Zelf woon ik in het hoge noorden en ook daar tref ik ze met de regelmaat van de klok aan.

Zoals gezegd, komen ze algemeen op de gele lis voor, als je ze een keer hebt gezien zie je ze telkens weer. Omdat ze vaak zo mooi stil blijven zitten zijn het topmodellen voor macrofotografie. Wanneer ze zich bedreigd voelen laten ze zich vallen. Dat is een truc die veel insecten en hun larven toepassen.

Veel snuitkeversoorten zijn aan een plantenfamilie of -geslacht gelieerd. Malva, Lupine, Corylus, Quercus, taxus, brandnetel herbergen allemaal specifieke snuitkevers. Door een laken of paraplu onder een plant te houden en dan tegen de plant te kloppen, vallen de aanwezige diertjes naar beneden en kun je ze makkelijk vinden. Leuk om eens naar te zoeken, ook met kinderen.